Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prednesené 29. apríla 2021 [1]

Vec C-301/20

UE,
HC
proti
Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank AG,
za účasti:
dedičia po VJ

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 – Európske osvedčenie o dedičstve – Platnosť osvedčeného odpisu bez uvedenia dátumu uplynutia platnosti – Účinky osvedčenia voči osobám, ktoré sú v ňom uvedené a ktoré nepožiadali o jeho vydanie – Okamih, v ktorom sa má posúdiť platnosť odpisu“

1. Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 [2] vytvára pre vnútorný trh európske osvedčenie o dedičstve a podrobne upravuje pravidlá jeho vydávania a jeho účinky. Jeho cieľom je, aby dedičia, odkazovníci, vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva mali možnosť ľahko preukázať svoje postavenie a/alebo práva a právomoci v ktoromkoľvek členskom štáte.

2. Súdny dvor už rozhodol o európskom osvedčení o dedičstve vo viacerých rozsudkoch. [3] Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) mu teraz kladie tri prejudiciálne otázky týkajúce sa aspektov uvedeného dokumentu, ktoré ešte neboli rozobraté: tretia prejudiciálna otázka – ktorá bude na základe pokynu Súdneho dvora jedinou prejudiciálnou otázkou, ktorou sa budem v týchto návrhoch zaoberať – sa týka časovej platnosti [4] osvedčeného odpisu osvedčenia a štádia konania, v ktorom sa má táto platnosť posudzovať.

1 Jazyk prednesu: španielčina.

2 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107; ďalej len „nariadenie“). Toto nariadenie sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch s výnimkou Írska a Dánska.

3 Rozsudky z 1. marca 2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138), a zo 17. januára 2019, Brisch (C-102/18, EU:C:2019:34).

4 V rozhodnutí vnútroštátneho súdu, ako aj v samotnom nariadení sa hovorí o „období platnosti“ odpisu. Možno by bolo vhodnejšie používať výraz „platnosť“ len na označenie absencie vád, ktoré vyvolávajú neplatnosť aktu, a používať pojem „účinnosť“ na označenie vlastnosti tohto aktu, ktorá mu umožňuje spôsobovať účinky počas určitého obdobia. Po uplynutí tohto obdobia sa skončí *účinnosť* aktu, aj keď neexistovali dôvody *neplatnosti*. Napriek tomu budem v kontexte prejednávaného návrhu na začatie prejudiciálneho konania používať oba pojmy, ako keby boli synonymické.

3. Tak vo vnútroštátnej praxi, ako aj v právnej náuke [5] existujú odlišné výklady nariadenia, pokiaľ ide o túto otázku, čo potvrdzuje relevantnosť uvedenej prejudiciálnej otázky. Súdny dvor jej zodpovedaním prispeje k dosiahnutiu právnej istoty pri používaní odpisov európskeho osvedčenia o dedičstve, pričom podporí jeho začlenenie do právnych poriadkov členských štátov.

I. Právny rámec. Nariadenie č. 650/2012

4. Podľa odôvodnenia 7:

„Je potrebné uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu odstránením prekážok voľného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti narážajú na problémy pri uplatňovaní svojich práv v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky. V európskom priestore spravodlivosti musia mať občania možnosť usporiadať svoje dedičstvo vopred. Musia byť efektívne zaručené práva dedičov a odkazovníkov, ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa.“

5. V odôvodnení 67 sa uvádza:

„Na účely rýchleho, plynulého a účinného vyporiadania dedičstva s cezhraničnými dôsledkami v Únii sa predpokladá, že dedičia, odkazovníci, vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva by mali mať možnosť ľahko preukázať svoje postavenie a/alebo práva a právomoci v inom členskom štáte, napríklad v členskom štáte, v ktorom sa nachádza majetok patriaci do dedičstva. S cieľom umožniť im to by sa týmto nariadením malo zaviesť vytvorenie jednotného osvedčenia, európskeho osvedčenia o dedičstve (ďalej len ‚osvedčenie‘), ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte. V záujme dodržania zásady subsidiarity by toto osvedčenie nemalo nahrádzať vnútroštátne písomnosti, ktoré môžu v členských štátoch existovať na podobné účely.“

6. V súlade s odôvodnením 71:

„Osvedčenie by malo mať rovnaké účinky vo všetkých členských štátoch. Nemalo by byť samostatným exekučným titulom, ale malo by mať dôkazný účinok a mala by platiť domnienka, že je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti, ako je napríklad hmotnoprávna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti. … Každej osobe, ktorá vykoná platby alebo odovzdá majetok z dedičstva osobe uvedenej v osvedčení ako osobe oprávnenej prijať takúto platbu alebo majetok ako dedič alebo odkazovník, by sa mala poskytnúť primeraná ochrana, ak konala v dobrej viere a spoliehala sa pri tom na presnosť informácií potvrdených v osvedčení. Rovnaká ochrana by sa mala poskytnúť každej osobe, ktorá sa spolieha na presnosť informácií potvrdených v osvedčení a kúpi alebo dostane majetok z dedičstva od osoby uvedenej v osvedčení ako osoby oprávnenej s týmto majetkom nakladať. Táto ochrana by sa mala zabezpečiť, ak sa predložia platné overené kópie [platné osvedčené odpisy – *neoficiálny preklad*]. Týmto nariadením by nemalo byť stanovené, či takéto nadobudnutie majetku treťou osobou je, alebo nie je účinné.“

[5] Body 7 a 8 rozhodnutia vnútroštátneho súdu. V právnej náuke – s odkazmi, ktoré vyjadrujú jednotlivé názory – pozri BERGQUIST, U.: Muss ein Europäisches Nachlasszeugnis nicht nur im Zeitpunkt der Antragsstellung bei dem Grundbuchamt, sondern auch bei Vollendung der Grundbucheintragung gültig sein? In: *IPRax*, 2020, s. 232. Táto diskusia sa – predovšetkým v Rakúsku a Nemecku – týka najmä prístupu do katastra nehnuteľností.

7. Článok 62 „Zavedenie európskeho osvedčenia o dedičstve“ v odseku 1 stanovuje:

„Týmto nariadením sa zavádza európske osvedčenie o dedičstve (ďalej len ‚osvedčenie‘), ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte a má účinky uvedené v článku 69.“

8. Podľa článku 63 „Účel osvedčenia“:

„1. Osvedčenie je určené na to, aby ho využívali dedičia, odkazovníci s priamymi právami k dedičstvu a vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva, ktorí sa potrebujú v inom členskom štáte dovolať svojho postavenia alebo uplatniť svoje práva ako dedičia alebo odkazovníci a/alebo svoje právomoci ako vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva.

2. Osvedčenie možno využívať najmä na preukázanie jednej alebo viacerých z týchto skutočností:

a) postavenie a/alebo práva každého dediča, prípadne odkazovníka uvedeného v osvedčení a ich príslušné dedičské podiely;

b) pridelenie konkrétneho majetku, ktorý je súčasťou dedičstva, dedičom, prípadne odkazovníkom uvedeným v osvedčení;

c) právomoci osoby určenej v osvedčení na vykonanie závetu alebo správu dedičstva.“

9. Článok 65 „Žiadosť o osvedčenie“ v odseku 1 stanovuje:

„Osvedčenie sa vydáva na žiadosť ktorejkoľvek z osôb uvedených v článku 63 ods. 1 (ďalej len ‚žiadateľ‘).“

10. Článok 69 „Účinky osvedčenia“ znie:

„1. Osvedčenie má účinky vo všetkých členských štátoch bez potreby osobitného konania.

2. Platí domnienka, že osvedčenie je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti. O osobe, ktorá je v osvedčení uvedená ako dedič, odkazovník, vykonávateľ závetu alebo správca dedičstva, platí domnienka, že má postavenie uvedené v osvedčení a/alebo práva alebo právomoci uvedené v osvedčení, pričom tieto práva alebo právomoci podliehajú výlučne podmienkam a/alebo obmedzeniam uvedeným v osvedčení.

3. Každá osoba, ktorá – konajúc na základe informácií osvedčených v osvedčení – zaplatí alebo odovzdá majetok osobe uvedenej v osvedčení ako oprávnenej prijať platbu alebo majetok, sa považuje za osobu, ktorá uskutočnila transakciu s osobou oprávnenou prijať platbu alebo majetok, a to s výnimkou prípadu, keď vedela alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nevedela, že obsah osvedčenia nezodpovedá skutočnosti.

…“

11. Podľa článku 70 „Osvedčené odpisy osvedčenia“:

„1. Originál osvedčenia uchováva orgán štátu pôvodu, ktorý žiadateľovi alebo každej inej osobe, ktorá preukáže oprávnený záujem, vydá jeden alebo viac osvedčených odpisov.

2. Orgán štátu pôvodu vedie na účely článku 71 ods. 3 a článku 73 ods. 2 zoznam osôb, ktorým sa vydali osvedčené odpisy podľa odseku 1.

3. Vydané osvedčené odpisy sú platné na obmedzené obdobie šiestich mesiacov, ktoré sa uvedie v osvedčenom odpise prostredníctvom dátumu uplynutia platnosti. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže orgán štátu pôvodu urobiť výnimku a rozhodnúť o predĺžení obdobia platnosti. Keď toto obdobie uplynie, každá osoba, ktorá je držiteľom osvedčeného odpisu, musí požiadať orgán štátu pôvodu o predĺženie jeho platnosti alebo o nový osvedčený odpis, aby ho mohla použiť na účely uvedené v článku 63.“

12. V zmysle článku 71 „Oprava, zmena alebo odvolanie osvedčenia“:

„1. V prípade administratívnej chyby vykoná orgán štátu pôvodu opravu osvedčenia na žiadosť každej osoby, ktorá preukáže oprávnený záujem, alebo aj bez návrhu.

2. Ak sa zistí, že osvedčenie alebo niektoré jeho časti nezodpovedajú skutočnosti, orgán štátu pôvodu osvedčenie zmení alebo odvolá na žiadosť každej osoby, ktorá preukáže oprávnený záujem, alebo ak to vnútroštátny právny poriadok umožňuje, aj bez návrhu.

3. Orgán štátu pôvodu bezodkladne oznámi každú opravu, zmenu alebo odvolanie osvedčenia všetkým osobám, ktorým sa vydali osvedčené odpisy osvedčenia podľa článku 70 ods. 1“

II. Skutkový stav, konanie vo veci samej a návrh na začatie prejudiciálneho konania

13. Predmetom konania vo veci samej je návrh veriteľov na vydanie určitých vecí, ktoré sa nachádzajú v súdnej úschove.[6]

14. Prvý veriteľ, otec HC a UE, zomrel 5. mája 2017. Miesto jeho posledného obvyklého pobytu sa nachádzalo v Španielsku a prejednanie jeho pozostalosti sa vykonalo v tejto krajine pred notárom podľa španielskeho práva.

15. HC a UE na preukázanie toho, že sú dedičmi v podiele jednej polovice po svojom otcovi (prvom veriteľovi), v Rakúsku predložili osvedčený odpis európskeho osvedčenia o dedičstve, ktoré vydal španielsky notár v súlade s článkom 62 a nasl. nariadenia.

16. Španielsky notár vydal toto osvedčenie na žiadosť HC na tlačive V uvedenom vo vykonávacom nariadení (EÚ) č. 1329/2014[7]. UE je menovite uvedený v prílohe IV spomenutého tlačiva spolu s HC, pričom obaja sú uvedení ako dedičia v podiele jednej polovice.

[6] Zložiteľom je banková inštitúcia [Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank AG, 6900 Bregenz (Rakúsko)], ktorá podala návrh na prijatie vecí (peňazí a cenných papierov) do súdnej úschovy vzhľadom na uplatnenie protichodných nárokov na tieto veci a na skutočnosť, že oprávnenie veriteľov nebolo vyjasnené. Podľa rakúskeho právneho poriadku veci uložené v súdnej úschove možno vydať len na základe spoločného písomného návrhu veriteľov alebo právoplatného súdneho rozhodnutia.

[7] Vykonávacie nariadenie Komisie z 9. decembra 2014, ktorým sa stanovujú tlačivá uvedené v nariadení č. 650/2012 (Ú. v. EÚ L 359, 2014, s. 30).

17. V príslušnej kolónke osvedčeného odpisu (rubrika „Je platný do“)[8] bolo uvedené, že tento odpis sa vydáva na dobu neurčitú.

18. Bezirksgericht Bregenz (Okresný súd Bregenz, Rakúsko) uznesením zo 17. septembra 2018 zamietol návrh na vydanie uschovaných vecí.

19. Landesgericht Feldkirch (Krajinský súd Feldkirch, Rakúsko) uznesením z 28. januára 2019 ako odvolací súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie, lebo sa domnieval, že

– odpisom európskeho osvedčenia o dedičstve môže svoje oprávnenie preukázať iba ten, kto požiadal o vydanie osvedčenia,

– vydanie osvedčenia s časovo neobmedzenou platnosťou je v rozpore s časovým obmedzením stanoveným v článku 70 ods. 3 nariadenia. Treba ho teda považovať za osvedčenie s riadnou dobou platnosti šiestich mesiacov odo dňa vydania,[9]

– na to, aby odpis osvedčenia mohol mať legitimačný účinok, jeho časová platnosť musí byť zachovaná nielen v čase podania návrhu, ale aj v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa.

20. HC a UE podali opravný prostriedok „Revision“ na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko), ktorý kladie Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 70 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve vykladať v tom zmysle, že odpis osvedčenia, ktorý je v rozpore s týmto ustanovením vydaný na dobu neurčitú bez uvedenia dátumu uplynutia platnosti,

   a) je platný a účinný na dobu neurčitú, alebo

   b) je platný len na dobu šiestich mesiacov od dátumu vydania osvedčeného odpisu, alebo

   c) je platný len na dobu šiestich mesiacov od iného dátumu, alebo

   d) je neplatný a nevhodný na použitie v zmysle článku 63 nariadenia č. 650/2012?

2. Má sa článok 65 ods. 1 v spojení s článkom 69 ods. 3 nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že účinky osvedčenia pôsobia v prospech všetkých osôb, ktoré sú v osvedčení menovite uvedené ako dedič, odkazovník, vykonávateľ závetu alebo správca pozostalosti, takže osvedčenie môžu využiť podľa článku 63 nariadenia č. 650/2012 aj tí, ktorí sami o jeho vydanie nepožiadali?

[8] V španielskej verzii tohto tlačiva je použité prídavné meno v mužskom rode („Es válido hasta“) [„Je platný do“, pričom toto prídavné meno sa vzťahuje na osvedčenie („certificado“), a nie na odpis („copia“) – poznámka predkladateľa], čo môže vyvolávať pochybnosti o tom, či sa má uviesť platnosť odpisu alebo samotného osvedčenia. V iných verziách, ako je francúzska, talianska alebo portugalská verzia („elle est valable“, „è valida fino al“, „válida até“) [ktoré sa jednoznačne vzťahujú na odpis („copie“, „copia“, „cópia“) – poznámka predkladateľa], to nie je tak.

[9] Časové obmedzenie spomenuté v uvedenom ustanovení sa v skutočnosti netýka osvedčenia, ale odpisu (pozri poznámku pod čiarou 8 vyššie).

3. Má sa článok 69 v spojení s článkom 70 ods. 3 nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že legitimačný účinok osvedčeného odpisu osvedčenia o dedičstve sa má uznať, ak bol odpis v čase jeho prvého predloženia ešte platný, ale pred vydaním rozhodnutia príslušného orgánu o návrhu sa jeho platnosť skončila, alebo toto ustanovenie nebráni vnútroštátnemu právnemu predpisu, ktorý vyžaduje, aby bolo osvedčenie platné aj v čase vydania rozhodnutia?“

III. Konanie na Súdnom dvore

21. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol doručený do kancelárie Súdneho dvora 7. júla 2020.

22. Písomné pripomienky predložila nemecká, rakúska, španielska a maďarská vláda, ako aj Komisia. Uskutočnenie pojednávania sa nepovažovalo za nevyhnutné.

IV. Analýza

23. V tretej prejudiciálnej otázke, ktorá je jedinou otázkou, ku ktorej sa vyjadrím, vnútroštátny súd žiada o výklad článku 69 a článku 70 ods. 3 nariadenia.

24. Táto otázka vo svojom súčasnom znení vyjadruje alternatívu, ktorá nie je alternatívou, keďže stavia na rovnakú úroveň legitimačný účinok spojený s osvedčeným odpisom osvedčenia o dedičstve a oprávnenie, ktoré vyplýva zo samotného osvedčenia. [10]

25. Zo spisu vyplýva, že táto otázka sa týka výlučne spôsobilosti odpisu vyvolávať legitimačné účinky. Keďže platnosť odpisu je časovo obmedzená, je potrebné určiť presný okamih, v ktorom orgán, ktorému bol odpis predložený, musí overiť, či odpis z časového hľadiska je alebo ešte stále je platný.

26. V tejto súvislosti prichádzajú do úvahy v zásade dve možnosti: a) toto preskúmanie treba vykonať s prihliadnutím na dátum podania návrhu podloženého odpisom a b) uvedené preskúmanie možno navyše uskutočniť v súvislosti s okamihom, v ktorom musí príslušný orgán rozhodnúť o tomto návrhu.

27. Skôr než preskúmam uvedené dve možnosti, budem sa venovať niektorým aspektom nariadenia, ktoré môžu ozrejmiť tento spor.

A. Európske osvedčenie o dedičstve

28. Ako sa uvádza v odôvodnení 7 nariadenia, cieľom osvedčenia je uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu odstránením prekážok voľného pohybu osôb, ktoré chcú uplatňovať svoje práva v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky.

29. V rámci tohto cieľa sa venuje osobitná pozornosť efektívnemu zaručeniu práv dedičov, odkazovníkov a ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa.

[10] Vzhľadom na to, že v obehu sa nenachádza osvedčenie, ale jeho odpis (pozri bod 37 nižšie), súčasťou nariadenia sú ustanovenia týkajúce sa účelu osvedčenia alebo jeho účinkov, ktoré sa v praxi uplatnia na odpis ako osvedčenú kópiu osvedčenia. Nie je to však tak, pokiaľ ide o časovú účinnosť každého dokumentu: platnosť odpisu sa skončí po šiestich mesiacoch od jeho vydania, aj keď osvedčenie platí naďalej.

30. Tomuto cieľu priamo zodpovedá vytvorenie osvedčenia vydaného v členskom štáte, ktoré umožňuje „každému dedičovi, odkazovníkovi alebo osobe, ktorá má právo uvedené [alebo oprávnenému subjektu uvedenému – *neoficiálny preklad*] v tomto osvedčení, aby v inom členskom štáte preukázal svoje postavenie a svoje dedičské práva“ [11].

1. Pravidlá vydávania a účinky

31. Osvedčenie má vlastnosti, ktoré v situáciách týkajúcich sa cezhraničného dedenia pri porovnaní s vnútroštátnymi listinami podobného charakteru spravidla spôsobujú výhody.

32. Spôsobilosť osvedčenia poskytnúť uvedené výhody vyplýva z pravidiel jeho vydávania. [12] Toto osvedčenie:

– sa vydáva na základe žiadosti podanej formou tlačiva [13] na orgáne, ktorý má medzinárodnú súdnu právomoc v zmysle nariadenia a je vo svojom právnom poriadku vecne príslušný na prejednanie dedičstva,

– sa vydáva na jednotnom a podrobnom tlačive s malým množstvom voľného textu, ktoré je dostupné v jednotlivých úradných jazykoch Európskej únie,

– pri dodržaní postupov dokazovania stanovených vo vnútroštátnych právnych poriadkoch musí orgán štátu pôvodu pred jeho vydaním overiť skutočnosti, ktoré bude osvedčenie preukazovať, a prijať potrebné opatrenia na to, aby informoval všetky osoby, ktoré majú dedičské nároky, najprv o žiadosti a následne o vydaní osvedčenia,

– orgán štátu pôvodu si ponechá osvedčenie a vykonáva nad ním svoju právomoc. V prípade administratívnej chyby ho musí na žiadosť účastníka konania alebo aj bez návrhu opraviť, a ak sa preukáže, že osvedčenie alebo niektoré jeho časti nezodpovedajú skutočnému právnemu stavu, musí ho odvolať alebo zmeniť,

– proti rozhodnutiam orgánu štátu pôvodu spravidla možno podať opravný prostriedok na súde.

33. V dôsledku týchto pravidiel a jednotného formátu osvedčenia osvedčenie vydané v jednom členskom štáte vyvoláva účinky v ostatných členských štátoch automaticky, teda bez toho, aby bolo potrebné nejaké konanie.

34. Osvedčenie sa v členskom štáte, na ktorého orgánoch sa používa, z vecného hľadiska neskúma. Potreba prekladu na účely obehu je navyše obmedzená, lebo voľný text spoločného tlačiva je obmedzený.

35. Osvedčenie má vo všetkých členských štátoch rovnaké účinky:

– preukazuje skutočnosti, ktoré sú v ňom uvedené (a na ktoré sa vzťahuje nariadenie), pričom v tejto súvislosti zakladá vyvrátiteľnú domnienku,

[11] Rozsudky z 12. októbra 2017, Kubicka (C-218/16, EU:C:2017:755, bod 59), a z 1. marca 2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138, bod 36).

[12] Kapitola VI nariadenia, články 62 až 73.

[13] Tlačivo IV, ktoré sa nachádza v prílohe 4 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014. Použitie tohto tlačiva nie je povinné: rozsudok zo 17. januára 2019, Brisch (C-102/18, EU:C:2019:34).

– chráni tretie osoby, ktoré konajú v dobrej viere,

– zakladá oprávnenie na prístup do registrov.

36. Je teda nepodstatné, či listiny používané v členskom štáte, v ktorom sa predloží osvedčený odpis osvedčenia, majú alebo nemajú tie isté účinky. [14]

2. Obeh osvedčenia

37. Osvedčenie nie je v obehu vo svojej pôvodnej podobe. Na rozdiel od iných osvedčení vytvorených pre priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti [15] a vnútroštátnych osvedčení o dedičstve v niektorých členských štátoch [16], osvedčenie podľa článku 62 nariadenia zostáva v rukách a pod kontrolou orgánu štátu pôvodu.

38. V obehu je naopak jeden alebo viac osvedčených odpisov vydaných „žiadateľovi alebo každej inej osobe, ktorá preukáže oprávnený záujem“ [17].

39. Odpisom sa účinky osvedčenia prenášajú do praxe. Odpis – tak ako osvedčenie – postačuje na preukázanie skutočností, ktoré sú v ňom uvedené a na ktoré sa vzťahuje nariadenie.

40. Používanie osvedčenia nie je povinné. [18] Ak sa však osvedčenie použije, „mala by platiť domnienka, že je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti, ako je napríklad hmotnoprávna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti“ [19]. Členské štáty nemôžu vyžadovať predloženie iných dôkazov, kým táto domnienka nebude vyvrátená.

41. Význam osvedčeného odpisu v cezhraničnom styku vyžaduje, aby jeho obsah bol v súlade so skutočným právnym stavom. Na účely zabezpečenia tohto súladu:

– odpis platí len určitú dobu: jeho platnosť (doslovne jeho „obdobie platnosti“) je obmedzená právnym predpisom spravidla na šesť mesiacov odo dňa jeho vydania, [20]

– zmena, oprava alebo odvolanie osvedčenia, ako aj dočasné pozastavenie jeho účinkov sa automaticky uplatní na odpisy. Preto v prípade, ak nastane jedna z týchto okolností, orgán

[14] Inak povedané, účinky osvedčenia určuje normotvorca Únie, v dôsledku čoho nevzniká otázka, ktorá obvykle súvisí s obehom zahraničných rozhodnutí a osvedčených listín, či sa „cudzí“ produkt prispôsobí vnútroštátnym produktom, alebo či sa zachovajú účinky, ktoré má tento produkt v štáte pôvodu, bez ohľadu na to, či sú rovnocenné účinkom, ktoré sa priznávajú podobným nástrojom v prijímajúcom štáte.

[15] Napríklad osvedčenia podľa článku 53 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1) alebo osvedčenia podľa článku 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (Ú. v. EÚ L 143, 2004, s. 15). Toto porovnanie treba chápať v tom zmysle, že vopred neurčuje totožnosť, pokiaľ ide o charakter, účel alebo účinky jednotlivých dokumentov, ktoré majú charakter európskych dokumentov a nesú spoločné označenie „osvedčenia“.

[16] Ako nemecký *Erbschein*.

[17] Článok 70 ods. 1 a odôvodnenie 72 nariadenia.

[18] Odôvodnenie 69 nariadenia. Osvedčenie sa tiež nemá používať prednostne. Prináleží výlučne tomu, kto chce použiť osvedčenie, či si vyberie európske osvedčenie alebo vnútroštátne osvedčenie.

[19] Odôvodnenie 71 nariadenia.

[20] Článok 70 ods. 3 nariadenia.

štátu pôvodu musí bezodkladne informovať osoby, ktorým sa vydali osvedčené odpisy, s cieľom zabrániť neoprávnenému použitiu týchto odpisov. [21]

42. Nariadenie však umožňuje po uplynutí obdobia platnosti odpisu predĺžiť jeho platnosť. [22] Na rozdiel od toho, ako je to v prípade postupu vydávania odpisu, neupravuje pravidlá predĺženia platnosti.

B. Okamih, v ktorom sa má posúdiť platnosť odpisu

43. Ako som uviedol vyššie, na tretiu otázku vnútroštátneho súdu sa v praxi členských štátov a v právnej náuke odpovedalo rôzne. V tom istom zmysle sa pripomienky štátov, ktoré vstúpili do tohto prejudiciálneho konania, a Komisie navzájom odlišujú.

44. Prvým problémom, ktorý treba vyriešiť, v skutočnosti je, či o výbere rozhodujúceho okamihu pre posúdenie časovej platnosti odpisu možno rozhodnúť na základe nariadenia, alebo naopak táto otázka nie je upravená na úrovni Únie.

45. V súvislosti s touto otázkou existujú (opodstatnené) argumenty, ktoré svedčia v prospech úplne opačných riešení:

– podľa prvého prístupu vzhľadom na to, že nariadenie túto otázku neupravuje, treba ju vyriešiť podľa právnych predpisov jednotlivých členských štátov, [23]

– podľa druhého prístupu odpoveď vyplýva zo samotného nariadenia. Na základe niektorých slovných spojení, ktoré sú v ňom uvedené, ako aj dôvodov súvisiacich s cieľom uľahčiť prejednanie dedičstva možno tvrdiť, že relevantným okamihom na určenie, či je odpis z časového hľadiska platný, je okamih predloženia odpisu v konaní, ktorého účelom je prijatie rozhodnutia na základe neho. [24]

46. S výhradou spresnení, ktoré uvediem nižšie, súvisiacich s tým, že nariadenie sleduje viacero cieľov – pričom jedným z nich je uľahčiť prejednanie dedičstva – súhlasím s druhým prístupom.

47. Chápem však, že je oprávnené pochybovať, či normotvorca Únie po tom, čo podrobne upravil pravidlá vydávania osvedčenia, chcel určiť okamih posudzovania platnosti odpisu, a tým vylúčiť vnútroštátne procesné predpisy.

[21] Článok 71 ods. 3, článok 73 ods. 2 a odôvodnenie 72 *in fine* nariadenia. Naopak, táto informácia sa neposkytuje iným osobám (pozri bod 54 nižšie).

[22] Článok 70 ods. 3 nariadenia.

[23] Bod 41 a nasl. písomných pripomienok rakúskej vlády a bod 18 písomných pripomienok maďarskej vlády. Pozri v právnej náuke v prospech tohto prístupu okrem iného SCHMITZ, S. D.: Das Europäische Nachlasszeugnis. In: *RNotZ*. 2017, s. 269, najmä s. 286.

[24] Tento výklad obhajujú v súvislosti s prístupom do katastra nehnuteľností SCHMIDT, J.: Artikel 70 EuErbVO. In: *beck-online Grosskommentar*. 2020, bod 17.5; PERSCHA, A.: Art 70 EuErbVO. Beglaubigte Abschriften des Zeugnisses. In: DEIXLER-HÜBNER, A., SCHAUER, M. (eds.): *Kommentar zur EU-Erbrechtsverordnung*. Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung. 2020, bod 19, a všeobecne DUTTA, A.: Artikel 69 EuErbVO. In: *MünchKomm zum BGB*. 2020, zv. 11, bod 4. V prejednávanej veci tento názor spoločne zastávajú Komisia a španielska a nemecká vláda (aj keď názor nemeckej vlády sa mierne odlišuje).

48. Hoci nariadenie výslovne neposkytuje odpoveď na uvedenú otázku, nazdávam sa, že ju možno zistiť prostredníctvom výkladu nariadenia v súlade s obvyklými výkladovými kritériami (okrem kritéria doslovného výkladu, lebo – pripomínam – v nariadení sa nenachádza výslovné ustanovenie týkajúce sa tejto otázky). Odpoveď, ktorá bude jednotná pre celú Úniu,[25] je z hľadiska právnej istoty bezpochyby vhodnejšia.

49. Uvedená jediná odpoveď navyše zaručuje, že ak sa odpisy osvedčenia súčasne predložia na posúdenie vo viacerých členských štátoch, účinky osvedčenia budú rovnaké. Ak by sa v uvedenej situácii nechalo na každý z týchto štátov, aby určil okamih posudzovania platnosti odpisu, odpis, ktorý by bol súčasne predložený na viacerých vnútroštátnych súdoch, by mohol mať v dôsledku svojho odlišného hodnotenia (vyplývajúceho z posúdenia v odlišných okamihoch) na ktoromkoľvek z nich rozdielne účinky.[26]

1. Systematický výklad

50. Nariadenie obsahuje slovné spojenia, podľa ktorých sa požiadavka časovej platnosti odpisu viaže na okamih, keď ho jeho držiteľ po prvý raz predloží orgánu, ktorý má rozhodnúť o jeho návrhu. Odpoveď na otázku, ktorý je to okamih (okamih uplatnenia nároku alebo iný neskorší okamih), závisí od povahy konania a predpisov, ktoré ho upravujú, v príslušnom členskom štáte.

51. Uvedenú väzbu vyjadrujú výrazy „využívali“ a „dovolať [sa]“ uvedené v článku 63 ods. 1 a zmienka o osobe, ktorá je držiteľom odpisu a ktorá na to, aby „mohla použiť“ osvedčenie po uplynutí obdobia platnosti odpisu, musí požiadať o predĺženie jeho platnosti v zmysle článku 70 ods. 3.

52. Použité pojmy naznačujú činnosť, ktorá sa zavŕši v okamihu jej uskutočnenia: „využitie“ opisuje predloženie odpisu alebo jeho odovzdanie príslušnému orgánu. Ten, kto „sa dovoláva“ určitého postavenia, preukazuje, že má toto postavenie práve v uvedenom okamihu. Odpis, ktorý je predmetom týchto činností alebo je s nimi spojený, musí byť platný v čase uskutočnenia príslušnej činnosti.

53. V odôvodnení 71 nariadenia sa uvádza, že „táto ochrana by sa mala zabezpečiť, ak sa predložia platné [osvedčené odpisy]“. Z tohto slovného spojenia možno vyvodiť, že odpis platný v čase jeho predloženia je spôsobilý vyvolávať účinky aj po skončení jeho platnosti.[27]

54. Je pravda, že citovaná veta sa vzťahuje na veľmi konkrétnu situáciu, a preto je jej dosah obmedzený:[28] týka sa ochrany tretích osôb, ktoré uskutočnia platby alebo odovzdajú majetok tomu (alebo ho nadobudnú od toho), kto je v odpise uvedený ako oprávnená osoba. Tieto osoby[29] nedostanú nijaké oznámenie o pozastavení účinkov osvedčenia, ku ktorému môže dôjsť počas postupu, ktorého účelom je jeho oprava, zmena alebo odvolanie [článok 73 ods. 1 písm. a) nariadenia].

[25] S výnimkou Írska a Dánska.

[26] Bod 22 písomných pripomienok Komisie a bod 28 písomných pripomienok nemeckej vlády.

[27] Bod 25 písomných pripomienok Komisie a bod 45 písomných pripomienok španielskej vlády.

[28] Odhliadnuc od toho, že táto zmienka – vzhľadom na svoje systematické umiestnenie (v odôvodnení) – nemá v pravom zmysle normatívnu hodnotu.

[29] Na rozdiel od osôb, ktorým boli vydané osvedčené odpisy na základe článku 70 ods. 1.

55. Účinnosť odpisu môže byť počas uvedeného obdobia sporná, avšak pre tretie osoby, ktoré som spomenul, bude odpis z časového hľadiska naďalej platný,[30] lebo v čase, keď im bol vydaný, nebol spochybnený, a nie je stanovené, že orgán štátu pôvodu osvedčenia ich informuje o úpravách tohto dokumentu.

56. V každom prípade sa domnievam, že vyššie uvedené ustanovenia podporujú stanovisko, ktoré sa prikláňa k (implicitnému) jednotnému riešeniu, skôr než viacero vnútroštátnych prístupov.

2. Teleologický výklad: odstránenie prekážok vyplývajúcich z cezhraničného charakteru dedenia

57. Záver, že prvé predloženie odpisu je rozhodujúcim okamihom na posúdenie jeho časovej platnosti, vyplýva z argumentov súvisiacich s cieľmi, z ktorých vychádza právna úprava týkajúca sa uvedených listín.

58. Ak by (prvotné) predloženie odpisu nebolo kľúčovým okamihom a vyžadovalo by sa jeho opätovné neskoršie predloženie, došlo by k prieťahom a tak dotknuté osoby, ako aj orgány poverené prejednaním dedičstva by museli urobiť dodatočné úkony a uskutočniť ďalšie činnosti.[31]

59. Uvedené úvahy priamo zodpovedajú cieľom, na základe ktorých bolo osvedčenie vytvorené. Jeho zavedením sa malo najmä dosiahnuť:

– „efektívne zaručen[ie] prá[v] dedičov a odkazovníkov, ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa“ a

– „rých[e], plynul[é] a účinn[é] vyporiadani[e] dedičstva s cezhraničnými dôsledkami“[32].

60. Ak by sa vyžadovalo, aby bol odpis platný nielen v čase jeho predloženia, ale aj v okamihu, keď orgán, ktorému sa predloží, prijme konečné rozhodnutie, dosiahnutie uvedených cieľov by bolo ohrozené. Ak by to bolo tak, existovala by dôvodná obava, že v praxi bude počet príležitostí, pri ktorých dotknutá osoba bude musieť požiadať orgán štátu pôvodu o predĺženie platnosti odpisu alebo o nový odpis, vyšší než počet príležitostí, pri ktorých to nebude potrebné urobiť.

61. Pri hodnotení výhod a nevýhod treba vziať do úvahy, že orgán, ktorý vydáva odpis, sa spravidla[33] nachádza v inom členskom štáte, než je členský štát, v ktorom sa odpis predloží, a preto opakované podanie žiadostí nevyhnutne spôsobí prieťahy a dodatočné náklady.[34] Rýchlosť, plynulosť a účinnosť systému by v tomto smere boli narušené.

[30] Okrem prípadu, že pri uskutočnení platby alebo transakcie už z určitého dôvodu vedeli o spochybnení osvedčenia alebo o ňom nevedeli v dôsledku hrubej nedbanlivosti: pozri článok 69 ods. 3 a 4 *in fine*.

[31] V právnej náuke okrem iného príspevky citované v poznámke pod čiarou 24 vyššie, ako aj body 25, 26 a 29 písomných pripomienok nemeckej vlády a bod 26 – aj keď menej podrobnejších – pripomienok Komisie.

[32] Odôvodnenia 7 a 67 nariadenia.

[33] Osvedčenie vydané v jednom členskom štáte na použitie v inom členskom štáte má v prvom uvedenom štáte účinky stanovené v nariadení, ako sa uvádza v jeho článku 62 ods. 3.

[34] Ako som už uviedol, nariadenie neupravuje postup predĺženia platnosti. Je logické domnievať sa, že pokiaľ osvedčenie nebolo zmenené ani odvolané, ak orgán štátu pôvodu nemá informácie, ktoré by svedčili o opaku, predĺženie platnosti bude automatické. Túto otázku však musia – v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity – upraviť členské štáty.

62. Ako navyše zdôrazňuje nemecká vláda [35], dodatočné obdobie, ktoré by vyplynulo z predĺženia alebo obnovenia platnosti osvedčeného odpisu, by nemuselo stačiť na zaručenie jeho účinnosti v čase prijatia rozhodnutia. Pokiaľ by nastala táto situácia, v závislosti od toho, či by konanie trvalo kratší alebo dlhší čas, by bolo nevyhnutné podať niekoľko žiadostí o predĺženie alebo obnovenie platnosti.

63. Aby som to zhrnul, zastávam názor, že nie je v súlade s nariadením, ak sa dotknutej osobe uloží všeobecná povinnosť požiadať o predĺženie platnosti – alebo vydanie nového odpisu –, ak bol predložený odpis v štádiu konania, v ktorom ho táto osoba predložila, platný a účinný.

C. Súlad osvedčenia (a jeho odpisov) so skutočným právnym stavom

64. Môže sa však stať, že po prvom predložení odpisu sa objavia určité pochybnosti alebo okolnosti nasvedčujúce tomu, že mohlo dôjsť k oprave, zmene, odvolaniu alebo pozastaveniu účinnosti osvedčenia. V tejto situácii by sa odpis vzhľadom na neskorší vývoj nemusel úplne zhodovať so samotným osvedčením.

65. Zámer uľahčiť prejednanie dedičstva s cezhraničnými dôsledkami je základným cieľom nariadenia, ale nepredstavuje absolútnu požiadavku. Existuje popri cieli, ktorým je zachovať súlad skutočností uvedených v osvedčení so skutočným právnym stavom. Z tohto cieľa zasa vyplýva potreba zaručiť zhodu medzi osvedčením a skutočnosťou a medzi osvedčením a jeho odpismi.

66. V kontradiktórnom konaní má účastník konania, ktorému obsah osvedčenia spôsobuje ujmu, záujem na tom, aby sa týmto skutočnostiam venovala pozornosť, a prípadne môže oznámiť orgánu, ktorý prejednáva spor, možné zmeny v pôvodnom dokumente (osvedčení), ktoré nastali po vydaní predloženého odpisu. [36]

67. Nič nebráni tomu, aby orgán, ktorý má rozhodnúť spor, za uvedených okolností posúdil význam tvrdení, ktoré spochybňujú súlad osvedčenia so skutočnosťou alebo súlad osvedčenia s odpisom, a vyžiadal si *nový* dokument, ktorý zodpovedá skutočnosti.

68. Situácia je iná v konaniach, v ktorých neexistuje povinnosť informovať iné dotknuté osoby alebo osoby, ktorých môže vzniknúť ujma, o spise, aby sa vyjadrili v konaní na orgáne, ktorý vo veci rozhoduje. Ako som vysvetlil vyššie, nariadením boli zavedené záruky, [37] ktoré poskytujú riešenie pre tieto prípady.

69. Orgán štátu pôvodu totiž musí informovať osoby, ktorým vydal odpis, o akejkoľvek zmene týkajúcej sa osvedčenia [38] s cieľom zabrániť jeho neoprávnenému použitiu. [39] Podľa môjho názoru by osoba, ktorá neoznámi (orgánu prijímajúceho štátu, ktorému predložila odpis), že odpis sa už nezhoduje s pôvodným osvedčením, lebo toto osvedčenie bolo odvolané, opravené alebo zmenené, konala nepoctivo.

35 Bod 26 jej písomných pripomienok.

36 Spravidla tiež musí preukázať uvedené zmeny. Ak ide o taký prípad, môže požiadať o odpis osvedčenia ako osoba, ktorá má „oprávnený záujem“, v zmysle článku 70 ods. 1 nariadenia.

37 Bod 41 vyššie.

38 Nariadenie nestanovuje, dokedy táto povinnosť platí. Podľa môjho názoru uvedená povinnosť orgánu po uplynutí šiestich mesiacov nezaniká: žiadosť o predĺženie platnosti odpisu sa nemusí podať po uplynutí jeho platnosti.

39 Po oznámení tejto skutočnosti osoby, v prospech ktorých bol vydaný platný odpis (teda odpis, ktorého platnosť sa ešte neskončila), nemusia čakať, kým uplynie šesťmesačná lehota, aby mohli požiadať o nový odpis, keďže predchádzajúci odpis sa stal neplatným.

70. Napokon, ak by orgán, ktorému sa predloží odpis, inými prostriedkami získal informácie, ktoré by náležite odôvodňovali jeho pochybnosti o stave pôvodného osvedčenia, nič nebráni tomu, aby požiadal dotknutú osobu o preukázanie tejto okolnosti.

71. Ako som už uviedol, nariadenie umožňuje držiteľovi odpisu požiadať o predĺženie jeho platnosti alebo o vydanie nového odpisu [40] bez akýchkoľvek podmienok. [41] Toto ustanovenie sa odlišuje od ustanovenia, ktoré sa nachádzalo v pôvodnom návrhu Komisie, ktorého článok 43 obmedzoval účinnosť odpisov na tri mesiace. [42] Nebolo možné vydať prvý odpis s dlhšou dobou platnosti ani predĺžiť platnosť odpisu, ktorého platnosť sa skončila. Dotknutá osoba nemala inú možnosť, než požiadať o nový odpis.

72. Krátkosť stanoveného obdobia vyvolala nepriaznivú reakciu predstaviteľov právnej náuky a príslušníkov právnických povolaní. [43] Článok 43 tohto návrhu bol zmenený v Európskom parlamente, ktorý navrhol súčasné znenie.

73. Pružnejšie riešenie, ktoré bolo napokon prijaté, umožňuje bezproblémovú koexistenciu cieľov nariadenia:

– na jednej strane z neho vyplýva, že časová platnosť odpisu sa má spravidla posudzovať v okamihu jeho predloženia,

– na druhej strane zavádza mechanizmy na potvrdenie zhody osvedčenia s odpisom v prípade, ak má orgán pri rozhodovaní pochybnosti, pokiaľ ide o odpis, ktorého platnosť sa medzičasom skončila.

74. Domnievam sa, že cieľ, aby dotknuté osoby dosiahli „rýchl[e], plynul[é] a účinn[é] vyporiadani[e] dedičstva s cezhraničnými dôsledkami“, vďaka tomu existuje v rovnováhe s cieľom, aby príslušné orgány overili správnosť informácií, ktoré sú obsiahnuté v osvedčení a vyjadrené v odpise.

75. Tým sa dôslednejšie dodržiava domnienka, že jedna alebo viaceré osoby, ktoré sú uvedené v osvedčení (v tomto prípade ako dedičia), majú práva alebo právomoci uvedené v osvedčení, pričom tieto práva alebo právomoci podliehajú výlučne podmienkam a/alebo obmedzeniam uvedeným v osvedčení, ktorého osvedčený odpis slúži len na poskytnutie uvedených informácií príslušným orgánom iného členského štátu.

[40] Hoci v nariadení to nie je uvedené, zdá sa opodstatnené spojiť predĺženie platnosti odpisu s prípadom, v ktorom osvedčenie nebolo zmenené, a žiadosť o nový odpis s prípadom, v ktorom osvedčenie bolo zmenené. Nič nebráni uprednostneniu druhej možnosti, aj keď nedošlo k zmene originálu.

[41] Na rozdiel od toho, čo platí v prípade vydania osvedčenia na obdobie dlhšie ako šesť mesiacov, ktoré je podľa článku 70 ods. 3 nariadenia možné, ale len „vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch“. Nie sú uvedené údaje o prípadoch, na ktoré sa vzťahuje táto výnimka. Podľa môjho názoru by jedným z týchto prípadov nemal byť prvotný odhad, že konanie bude trvať dlhšie než šesť mesiacov, lebo nie je zriedkavé, že priemerná dĺžka bežných konaní v dedičských veciach presiahne šesť mesiacov, najmä v niektorých členských štátoch.

[42] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o súdnej príslušnosti, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín v oblasti dedenia a o zavedení európskeho dedičského osvedčenia [KOM(2009) 154 v konečnom znení].

[43] Pozri CRÔNE, R.: Le certificat successoral européen. In: KHAIRALLAH, G., REVILLARD, M.: *Perspectives du droit des successions européennes et internationales*. Defrénois, Lextenso éditions, 2010, s. 155, najmä s. 168. Pozri tiež stanovisko Rady notárov Európskej únie k návrhu Komisie z 11. decembra 2009, dostupné na http://www.notaries-of-europe.eu/index.php?pageID=4976, s. 6. Jednou zo zvažovaných alternatív bolo zavedenie elektronických osvedčení o dedičstve a podpora vzájomného prepojenia vnútroštátnych registrov dokumentov v dedičských veciach: ak by mali orgány priamy prístup k informáciám, nebolo by potrebné časovo obmedziť platnosť odpisu. Komisia podporila štúdie týkajúce sa tejto problematiky, ktorých výsledky sú dostupné na Európskom portáli elektronickej justície (https://e-justice.europa.eu/content_general_information-166-es.do?init=true). V súčasnosti sú vzájomne prepojené len niektoré vnútroštátne registre európskych osvedčení o dedičstve.

V. Návrh

76. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem odpovedať na tretiu otázku, ktorú položil Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko), takto:

Článok 69 v spojení s článkom 70 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve sa má vykladať v tom zmysle, že účinky osvedčeného odpisu európskeho osvedčenia o dedičstve, ktorý bol v čase jeho prvého predloženia platný, ale ktorého platnosť sa pred vydaním rozhodnutia príslušného orgánu o návrhu skončila, sa majú uznať.

Odchylne od vyššie uvedeného, ak existujú opodstatnené okolnosti nasvedčujúce tomu, že európske osvedčenie o dedičstve bolo pred vydaním rozhodnutia uvedeného orgánu opravené, zmenené, odvolané alebo jeho účinnosť bola pozastavená, tento orgán môže požiadať o predloženie nového odpisu alebo odpisu s predĺženou platnosťou.